

EUROPOS EGZAMINAS 2025

Temos ir informacijos šaltiniai

STIPRI, SAUGI IR VIENINGA EUROPA

☆ Europos Sąjungai (ES) – 75 metai

1950 metais – prieš 75 metus – Prancūzijos užsienio reikalų ministras Robertas Šumanas pristatė idėją suvienyti Europos šalis. **Šumano deklaracija** – planas, pagal kurį 1951 m. Belgija, Nyderlandai, Liuksemburgas, Italija, Prancūzija ir Vokietija įkūrė Europos anglių ir plieno bendriją. Šis kelių šalių susivienijimas davė pradžią visos Europos vienijimuisi, dabartinei Europos Sąjungai. Europos Sąjunga – taikos projektas, kuris per 75 metus padėjo sukurti stiprią ir vieningą Europą. Šios Europos pagrindas – demokratija, bendros vertybės ir žmogaus teisės.

Šiandien Europa susiduria su naujais iššūkiais. Vyksta karas Ukrainoje, kyla pasaulinės įtampos, sparčiai tobulėja technologijos, keičiasi klimatas. Dėl to **Europa turi būti drąsi, bet kartu ir lanksti, kad užtikrintų saugią ir laimingą savo piliečių ateitį**. Europos Sąjungos šalys narės dirba kartu, kad Europa būtų konkurencinga ir demokratiška.

☆ Stipri ir saugi Europa

Europos Sąjunga siekia užtikrinti, kad Europoje būtų saugu ir taiku – todėl kuriama **Europos gynybos sąjunga**. Valstybės narės bendradarbiauja stiprindamos savo gynybos pramonę, kartu investuoja į ginklų, mokymų ir pažangias technologijas. Europos Sąjunga skatina bendrus pirkimus, kuria Europos gynybos fondą ir remia inovacijas saugumo srityje. Taip pat siekiame tapti mažiau priklausomi nuo kitų šalių, stiprindami strateginę autonomiją. ES plėtra – tai investicija į taiką, demokratiją ir saugumą visame žemyne. ES aktyviai remia šalis kandidates, padeda joms įgyvendinti reformas ir žengti eurointegracijos keliu. **Stipresnė Europos Sąjunga – tai stipresnė Europa pasaulyje.**

☆ Europa palaiko Ukrainą

Siekiame užtikrinti, kad Ukraina būtų laisva ir nepriklausoma šalis, kurioje įsivyratų ilgalaikė taika. **Europos Sąjunga remia ir remis Ukrainą**, suteikdama jai ginklus, finansinę paramą ir pagalbą žmonėms. Taikydami griežtas sankcijas Rusijai, siekiame susilpninti Rusijos karinę ir technologinę galią bei sustabdyti agresiją. **Narystė Europos Sąjungoje yra svarbus Ukrainos siekis**, kurio labui mes visi dirbsime kartu.

☆ Atsparesnė Europa

Europos Sąjunga investuoja į tai, kad žmonės ir bendruomenės būtų geriau pasirengę įvairioms krizėms. **Stiprinamos civilinės saugos sistemos**, rengiamos **bendros ES valstybių narių pratybos**, kuriamos **greitojo reagavimo pajėgos**. Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra (FRONTEX) padeda saugoti ES išorės sienas, o migracijos politika grindžiama šalių narių atsakomybe ir solidarumu.

Kibernetinio saugumo srityje kuriami specializuoti centrai, diegiamos bendros grėsmių stebėsenos ir reagavimo į jas sistemos. Energetikos srityje Europos Sąjunga remia **perėjimą prie atsinaujinančiųjų energijos šaltinių**, plečia tarpvalstybinę infrastruktūrą ir kaupia strategines atsargas, kad užtikrintų saugų, patikimą ir prieinamą energijos tiekimą visiems europiečiams net ir ištikus krizei.

★ Klestinti Europa

Europa turi įjungti aukštesnę pavarą – ekonomikos augimas privalo būti spartesnis, žinoma, nepamirštant ir aplinkosauginių reikalavimų. **Europos Sąjunga skatina inovacijas, mažina priklausomybę nuo iškastinio kuro ir investuoja į naujas švarios energijos technologijas** bei atsinaujinančiuosius energijos išteklius. Dekarbonizacija, efektyvus ir žiedinis resursų naudojimas – konkurencingos ir klestinčios Europos Sąjungos pagrindas. Spartiname perėjimą prie tvaresnės gamybos ir tausesnio vartojimo, dedame pastangas išsaugoti sveiką aplinką sau ir ateities kartoms. Siekiame, kad maistas būtų kokybiškas ir įperkamas – tai itin svarbu gerovei užtikrinti. Be to, Europa siekia užtikrinti technologijų sklaidą ir tapti lydere dirbtinio intelekto srityje.

★ Laisva ir demokratiška Europa

Europos ateitis susiskaldžiusiame pasaulyje priklausys nuo demokratijos stiprumo ir gebėjimo apginti vertybes. Be laisvės ir teisingumo neįmanoma sukurti stabilios ateities. **Europa stiprina demokratijos apsaugą nuo vidaus ir išorės grėsmių**, kovoja su dezinformacijos grėsmėmis, siekia didinti žmonių supratimą apie politiką ir skatinti aktyvų įsitraukimą.

★ Teisinga ir galimybių suteikianti Europa

Siekiame užtikrinti geresnę gyvenimo kokybę ir lygias galimybes kiekvienam žmogui nepriklausomai nuo jo gyvenamosios vietos ir socialinės padėties. **Dėl to didelis dėmesys skiriamas švietimo, sveikatos ir būsto politikai.** Jaunimui suteikiamos **galimybės keliauti, mokytis, dalyvauti tarptautiniuose projektuose** (pvz., programose „Erasmus+“, „DiscoverEU“, Europos solidarumo korpuse). Europa skatina jaunimą aktyviai įsitraukti ir kuria aplinką, kurioje kiekvienas gali augti ir realizuoti savo potencialą.

Europos egzamine rasite klausimų visomis šiomis temomis – nuo Europos Sąjungos pagrindų jauniems europiečiams iki net Europos Sąjungos temų žinovams sunkesnių klausimų. Prie kiekvieno teisingo atsakymo rasite paaiškinimą, padėsiantį geriau suprasti kontekstą.

ŠALTINIAI PASIRUOŠTI:

Jauniems moksleiviams

- 📖 Skaidrės „Apie Europos Sąjungą glaustai“
- 📖 Viktorina „Apie klimatą ir energiją“
- 📖 Video „Kas yra dirbtinis intelektas“ (anglų k. su lietuviškais subtitrais)
- 📖 Skaidrės „Kaip atpažinti dezinformaciją ir su ja kovoti?“
- 📖 Viskas apie teisinę valstybę šešiuose trumpuose animaciniuose filmuose

Vyresnių klasių moksleiviams, studentams ir visiems kitiems dalyviams

- 📖 Europos Komisijos prioritetai 2024–2029 m.
- 📖 „Kas naujo Europoj“ – video naujienos apie Europą
- 📖 ES parama Ukrainai
- 📖 Leidinys „52 žingsniai žalesnio miesto link“
- 📖 Leidinys jaunuoliams „Dalyvauk!“

